

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2024-09-06

Närvarande: F.d. justitierådet Annika Brickman samt justitieråden Svante O. Johansson och Johan Danelius

Stärkta möjligheter att upptäcka narkotikapåverkade förare i trafiken

Enligt en lagrådsremiss den 15 augusti 2024 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om försöksverksamhet med rutinmässiga ögonundersökningar i trafiken,
2. lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32),
3. lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32),
4. lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:000),
5. lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:000).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Sophie Blomgren.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Allmänt

De förslag som läggs fram i lagrådsremissen syftar till att ge brottsbekämpande myndigheter ändamålsenliga kontrollmöjligheter och effektiva verktyg för att ta reda på om en förare är påverkad av något annat medel än alkohol genom rutinmässiga ögonundersökningar i trafiken. Förslagen framstår som ändamålsenliga och väl genomarbetade och ger enbart anledning till något påpekande från Lagrådets sida.

Förslaget till lag om försöksverksamhet med rutinmässiga ögonundersökningar i trafiken

2 och 6 §§

I 2 § i förslaget anges att vissa förfaranderegler som gäller vid en kroppsbesiktning enligt 28 kap. rättegångsbalken inte är tillämpliga vid en rutinmässig ögonundersökning. Lagen är alltså i dessa delar en särreglering i förhållande till bestämmelserna i rättegångsbalken.

Att de föreslagna reglerna är en särreglering framgår redan av 28 kap. 15 § rättegångsbalken som säger, att om det i lag eller författning finns avvikande bestämmelser om bl.a. kroppsvisitationen ska de bestämmelserna gälla. Mot den bakgrunden skulle det kunna hävdas att bestämmelsen i 2 § förslaget är överflödig. Men en motsvarande bestämmelse finns i 6 § lagen (1999:216) om ögonundersökning vid misstanke om vissa brott i trafiken. Det finns enligt Lagrådet ett värde i att de lagar som syftar till att ta reda på om en person är påverkad av något annat medel än alkohol innehåller liknande regleringar.

Emellertid har 6 § i förslaget om blodprov formulerats på ett annat sätt än i 5 § lagen om ögonundersökning vid misstanke om vissa brott i trafiken. Det saknas nämligen i förslaget en bestämmelse om att blodprov i vissa situationer får tas på den som är skyldig att genomgå en ögonundersökning, även om det inte finns förutsättningar för det enligt 28 kap. 12 § rättegångsbalken. För klarhetens skull bör de båda paragraferna i lagarna om ögonundersökning formuleras på samma sätt.

Lagrådet föreslår alltså att satsen "även om det inte finns förutsättningar för det enligt 28 kap. 12 § rättegångsbalken" förs in i 6 § i förslaget.